

طراحی اکولوژیک مناظر سبز شهری با رویکرد جذب توریست (نمونه موردی شهر همدان)

فرنناز محمدی*

۱- دانش آموخته کارشناسی ارشد طراحی و برنامه ریزی شهری و منطقه ای، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین (shahrsaz_mohamadi1365@yahoo.com)

چکیده

این تحقیق با هدف کلی تدوین اصول اکولوژی منظر جهت دستیابی به طراحی شبکه اکولوژیک که می تواند قابلیت جذب توریست را ارتقا دهد، انجام گرفته است. پس از بررسی مبانی نظری و تجارب خارجی و داخلی، معیارهای موثر در مکانیابی فضاهای سبز اکولوژیک شهر همدان جهت جذب توریست تبیین شد و توسط نرم افزار تحلیل سلسله مراتبی AHP اهمیت آن مشخص شد و سپس لایه های فضایی معیارها جهت طبقه بندی و استفاده در مدل با نرم افزار Arc GIS 9.3 آماده گردید و وزن نهایی لایه ها مشخص گردید و لایه های فضایی به روش همپوشانی شاخص (IO) تلفیق شدند و با این روش نقشه های نهایی استخراج و ارزیابی شد، سپس مکان های بهینه برای توزیع فضای سبز اکولوژیک شهر همدان به صورت نقشه در محیط GIS ارائه شده است.

واژه های کلیدی: بهسازی اکولوژیک، روش شناسی، اکولوژی منظر، منظر سبز اکولوژیک، اکوتوریسم.

۱- مقدمه

توجه به کیفیت محیط شهرها از اهداف اصلی طراحی فضاهای شهری است که برای اینکه شهرها قابلیت زندگی پیدا کنند باید شرایط یک اکوسیستم طبیعی را از نظر رطوبت، دما، نور، ترکیبات هوا و تبادل آن را دارا باشند. افزایش جمعیت، گسترش صنعت و کاربرد نادرست تکنولوژی، توسعه بی رویه و ناپایدار شهری منجر به انواع آلودگی ها و از بین رفتن فضاهای اکولوژیک شهری و جذابیت های طبیعی شهرها شده است و این فضاها به عنوان جزئی از بافت شهرها بواسطه عملکردهای متعدد به عنوان بخشی از خدمات شهری ضرورت یافته است، تاثیر بیوکلیمای و اقلیم شهری، عملکرد در ساخت کالبد شهری، عملکرد های زیست محیطی، اجتماعی روانی، اقتصادی، زیبایی شناسی از جمله فواید و نقش هایی هستند که این فضاها در شهرها ایفا می کنند.[1] توجه به اصول اکولوژیک و انطباق ساختار و استخوان بندی پیکره شهر بر زیرساخت های طبیعی آن، از جمله مفاهیمی است که تعمق در آنها و بهره بردن از ظرفیت های بالقوه شان، برنامه ریزان و سازندگان شهرها را در خلق منظر شهری همخوان و همساز با طبیعت شهر سوق می دهد. بهره گیری از تجارب بومی در زمینه انطباق ساختار منظر شهری با اصول اکولوژیکی و منطقه محیطی، به عنوان مصادیقی از همسازی زیستگاه انسانی با محیط طبیعی مورد توجه قرار می گیرد. چنین رویکردی موجب ارتباط منظر شهری با طبیعت مکان و فرا رفتن آن از سطح صورت پردازی در لایه های سطحی گشته و هویت بخش شهرها می شود.[2] توجه به شبکه اکولوژیک شهر امروزه بیش از پیش به عنوان